

LEERLINGEN BEHOUDEN EN SPECIALISEREN

FOGT, samenwerking van vier aoc's

De vier noordelijke aoc's Friesland, Oost, Groene Welle en Terra, kortweg FOGT, willen door structureel samen te werken kleine opleidingen versterken. Ze gaan gespecialiseerde locaties en 'dicht bij huis-locaties' aanwijzen.

TEKST JAN NIJMAN

FOTOGRAFIE AOC TERRA EN LEONIE BARNIER

Roel Schilt (AOC Terra): "We gaan het anders doen. Niet concentreren, maar specialiseren op basis van expertise van docenten"

Wanneer de samenwerking precies begonnen is, weet ik niet", zegt Roel Schilt. "We hebben als noordelijke aoc's al heel lang een goed informeel overleg. Maar de noodzaak om meer structureel samen te werken neemt toe." In een gesprek op zijn kantoor in Groningen verwijst de voorzitter van het College van Bestuur van AOC Terra naar de veranderingen die op het beroepsonderwijs afkomen, zoals verwoord in het actieplan 'Focus op vakmanschap' dat vorig jaar verscheen. Doelmatigheid van het beroepsonderwijs is een speerpunt: de overheid wil goed en aantrekkelijk beroepsonderwijs waarvoor meer jongeren kiezen. De gewenste kwaliteitsversterking en intensivering van opleidingen heeft consequenties, zoals vermindering van het aantal kwalificatiedossiers van zo'n dertig-veertig naar vijf á negen en verkorting van de vierjarige opleiding naar drie jaar. "Ingrijpende veranderingen", zegt Schilt. "De druk is groot om het aanbod van opleidingen tegen het licht te houden en met name de te kleine opleidingen aan te pakken."

Een akkerbouwopleiding dicht bij huis blijft beschikbaar, voor de leerlingen van de vier samenwerkende aoc's

Aantal mbo-leerlingen FOGT per 1 oktober 2011

Instelling	bol	bbl	vmbo	totaal
AOC Friesland	1.081	337	1.335	2.753
AOC Oost	1.420	1.254	2.524	5.198
AOC Terra	1.682	518	3.257	5.457
De Groene Welle	895	427	447	1.769
Totaal	5.078	2.536	7.563	15.177

Uitwisselbaar

Een voorbeeld van zo'n kleine opleiding is akkerbouw. Verschillende mbo-locaties binnen het samenwerkingsverband hebben deze opleiding met relatief weinig leerlingen: Groningen, Emmen en Leeuwarden bijvoorbeeld. "Niet handig, zo kun je geen kwaliteit handhaven", vindt Schilt. Andere locaties bieden de opleiding niet aan, maar sturen leerlingen door naar bijvoorbeeld Groningen. Het is de vraag of een leerling uit Twente die stap wel neemt. Terwijl hij een paar cirkels op papier schetst – de werkgebieden van de aoc's, met daarin stippen – de locaties, legt Schilt uit dat de werkgebieden te groot zijn voor concentratie van opleidingen. "Als je akkerbouw concentreert in Groningen, zoals het actieplan van LTO voorstelt, dan verklein je de actieradius voor die opleiding. Je bent leerlingen uit een groot gebied kwijt. Dat is geen oplossing, zeker niet omdat er tegelijkertijd voor veel van de kleine opleidingen in de primaire sector in de toekomst een probleem is van een tekort aan goed opgeleide medewerkers."

"We gaan het daarom anders doen", zegt Schilt. De vier aoc's wil-

len hoge kwaliteit nastreven en leerlingen behouden. Niet concentreren, maar specialiseren op basis van expertise van docenten. Het samenwerkingsverband FOGT zal een of meer locaties voor een opleiding als 'gespecialiseerde locatie' benoemen, vanwege expertise, uitrusting of contacten met de praktijk. Andere 'dicht bij huis-locaties' kunnen een kleine opleiding handhaven onder regie van de gespecialiseerde locatie. Dit betekent dat er meer uitwisseling komt van kennis tussen locaties. Dat docenten intensiever samenwerken. En dat leerlingen gebruikmaken van de expertise van de gespecialiseerde locaties via een elektronische leeromgeving, of dat docenten tijdelijk naar de zogenaamde dicht bij huis-locaties komen om er onderwijs te verzorgen. "Dat wil overigens niet zeggen," zo benadrukt Schilt, "dat je overal exact hetzelfde gaat doen. Locaties hoeven niet precies dezelfde leermiddelen te gebruiken, maar leeractiviteiten moeten wel uitwisselbaar zijn."

Specialisatie

Leerlingen zullen merken dat opleidingen beschikbaar blijven in hun eigen regio, terwijl de kwaliteit verbetert. Dat kan alleen met een andere organisatie van het onderwijs, zo is de overtuiging van de vier aoc's. In het organisatiemodel, waarvan de contouren nu vaststaan, werken de locaties intensief samen met bedrijven in de directe omgeving. Leerlingen zullen meer dan nu participeren in directe kennisuitwisseling tussen school en omgeving. De leeromgeving verplaatst zich naar een praktijksituatie. Dat kan een bedrijf zijn, een laboratorium of een kenniswerkplaats. "Je zou het reguleren kunnen noemen," zegt Schilt, "waar het

F AOC Friesland, locaties Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek

O AOC Oost, locaties Almelo, Borculo, Enschede, Doetinchem en Twello

G AOC De Groene Welle, locaties Hardenberg en Zwolle

T AOC Terra, locaties Assen, Emmen, Eelde, Groningen, Meppel, Oldekerk, Winsum en Wolvega

ons om gaat is dat je het leren verbindt met de praktijk in een leer- en expertisenetwerk in de regio.”

Hoe het nieuwe organisatie-model er precies uit gaat zien, staat nu nog niet vast. Er zijn ook nog geen locaties aangewezen als gespecialiseerde locaties. FOGT zal bij de uitwerking het bedrijfsleven betrekken. LTO is een logische gesprekspartner volgens Schilt; voor enkele opleidingen zijn er al gesprekken, waarbij hij refereert aan het advies over de akkerbouwopleidingen van LTO.

“Wanneer LTO het woord concentratie zou vervangen door specialisatie,

past het naadloos bij onze insteek. Alleen dan lukt het om te werken aan kwaliteit, zoals het bedrijfsleven wil, en doelmatigheid, zoals de overheid wil.”

Vakdisciplines

De versterking van de kleine opleidingen is misschien het meest tastbare waaraan de vier aoc's werken, maar het is niet het enige. Ook andere kwaliteitsaspecten hebben de aandacht. “Wil je kennis en expertise uitwisselen om de kwaliteit van opleidingen te versterken, dan zul je kwaliteitsaudits uitwisselbaar moeten maken.” Ook willen de vier aoc's de inzet van middelen van het ministerie van EL&I, bedoeld voor innovatie, beter organiseren. “De kans is groter dat er echt wat gebeurt, als je voorstellen voor innovatie gezamenlijk uitwerkt”, zegt Schilt. “Je haalt het ad hoc karakter eraf.”

Dat er meer samenwerking is in FOGT-verband merken de medewer-

kers van de vier aoc's nu al. Er zijn al uitwisselingsbijeentkomsten geweest. “Natuurlijk was er altijd al wel contact met vakgenoten van andere locaties of aoc's, maar dat was vaak erg vrijblijvend.” Binnenkort, in maart, ontmoeten alle mbo-docenten elkaar om op vakdisciplines informatie uit te wisselen. “Dat is niet vrijblijvend.” ■

advertorial

ADVERTEREN?

Het tijdschrift Vakblad Groen Onderwijs is het enige blad dat zich speciaal richt op het groen onderwijs en agrarische belangenorganisaties. Het verschijnt 15 maal per jaar. Met Vakblad Groen Onderwijs kunt u dus gericht deze doelgroep benaderen.

Voor inlichtingen over advertentiemogelijkheden, vraag naar:

Pieter Boetzkes
Tormentilbeek 8
5709 PK Helmond
Telefoon (0492) 55 69 03
Fax (0492) 55 69 04
E-mail info@groenonderwijs.nl

EDITIE	SLUITINGS-DATUM	VERSCHEIJNINGS-DATUM
4	26-03-2012	10-04-2012
5	16-04-2012	01-05-2012
6	07-05-2012	22-05-2012
7	29-05-2012	12-06-2012
8	18-06-2012	03-07-2012
9	09-07-2012	24-07-2012
10	10-09-2012	25-09-2012
11	01-10-2012	16-10-2012
12	22-10-2012	06-11-2012
13	12-11-2012	27-11-2012
14	03-12-2012	18-12-2012
15	17-12-2012	03-01-2012

S[i]LO